

EGY CSEPP A „TISZTA FORRÁS”-BÓL

– Fiatalképzés kiállítása –

„Virágnak virága”, ez a mottója annak a népművészeti és iparművészeti kiállításnak, amely 1972. június 3-án nyílt meg a Fővárosi Művelődési Házban. Találó az elnevezés, virágok vannak itt kiállítva; egyszerűen szép, színekben gazdag, de nem hivalkodó alkotások.

Mikor belépünk a terembe, először csak színfoltokat veszünk észre, majd kitisztul szemünkben egy-egy tárgy, s csodákat látunk. Elfelejtett mesterek, régi kézművesek álmait valósították meg ezek az ifjú népművészeti alkotók. Ők azok, akik hisznek abban, hogy tárgyi kultúránk, népművészeti hagyományaink felhasználása a mai ún. modern világban is rá tudja nyitni az emberek szemét a szépre, a mindennapi csodákra.

Sinkó Veronika batik faliképe

A bennünket körülvevő hétköznapi dolgok dicsérete ez a kiállítás. Tányérok, butellák, korsók, kovácsoltvas tárgyak, hímzések, textilképek sorakoznak itt egymás mellett. Bizonyoságot tesznek arról, hogy ezek a tárgyak vidámmá és otthonossá tudnák tenni környezetünket. Ha állandóan találkozoznánk velük, fel tudnák bennünk ébreszteni a mindennapi esztétikai élményt, az örökös vágyat az egyszerű szépségek után.

Köszönet ezért a kiállításért a fiatal alkotóknak, akik sokszor rossz körülmények között, sokszor minden szabadidejük feláldozásával mentik a már nehezen menthető, a nép – reméljük nem feledésre ítélt – művészetét.

Köszönet *Kósa Klára, Kiss Andrea, Kun Éva, Pozsár Lajos, Patona Teréz, ifj. Fazekas István, Gonda István, Molnár Sándor, Probstner János, ifj. F. Szabó Mihály és Varga Gábor* fazekasoknak, *Biró Annamária, Hubai Gyöngyi, Vámosi Ibolya* hímzőknek, *Sinkó Veronika* textilfestőnek, *Ardai Ildikó* szönyegtervezőnek, *Fraszt Pálné* kékfestőnek, *Gál Vera, Szilc Ági* szövőnek, *Józeff Emil, Nagy Sándor, Pintér Jenő, Saárossy Gábor* fafaragóknak és *Kovács József* kovácsnak.

Domanovszky György ezt írta egyik, fazekasokról szóló tanulmányában: „A régi formáknak új tartalmat kell adni, hogy ezen keresztül megtalálják az új formákat is, megtartva a régeből azt, ami jó volt benne, ami tehát a mi új társadalmunkban is megfelel.”

Ezen az úton indultak el a kiállítók: ifjú népművészek („a népművészet ifjú mestere” cím tulajdonosai), népi iparművészek (ez is képesítést jelző cím) és fiatal iparművészek legtehetségesebbjei. A legnehezebb, de legtisztább művészi célt tűzték ki maguk elé: a „bartóki út” végigjárását. Rendkívül nehéz és nagy ez a feladat, mert nálunk a népművészet és az ún. „magasművészet” sok esetben már nagyon eltávolodott egymástól. Ennek a problémának a megoldására csak egy *Bartók Béla, Kodály Zoltán, Illyés Gyula, Nagy László* tehetséges művész vállalkozhat. Próbáljuk meg a kiállító fiatalok támogatni, és biztosan kiemelkedik közülük egy pár – az előbb felsorolt példák: megközelítő művész. Ezeket a fiatalokat szervezettebben kell összefogni. Szakemberek segítségével biztos utat kell nekik mutatni, hogy ne kelljen sokszor minden megértés nélkül tapogatózniuk.

A kiállítás három védnökét: a Fővárosi Művelődési Ház igazgatóságát, a KISZ Központi Bizottságát és a Népi Iparművészeti Tanácsot a kiállítás létrehozásáért már így is dicséret illeti. Reméljük, az elkövetkező időkben más szervekkel együtt még aktívabban támogatják ezeket a fiatalokat. Talán mód nyílik rá megvalósítani – ha már mo-

Patona Teréz kerámiái

dernebbül, a mai korhoz kötöttebben is – *Kós Károly* 1923-ban felvázolt elképzelését:

„A múltunk megvan, a népünk él, és él még népünk művésze is. Már csak egy *Ruskin*-ra, *Morris*-ra és *Ashbee*-re van szükségünk, . . . És abban a pillanatban él is már az a művészetünk, mely mindenkié, mert az életé, mely gyönyörűsége a munkásnak, aki előállítja, gyönyörűsége annak, aki megveszi, de gyönyörűsége mindnyájunknak és nyeresége a vele gazdagabbá lett egész emberi világnak.”

Ilyen gondolatok ébredtek bennem ezen a kiállításon, amely ma még csak egy csepp a „tisza forrásból”, de holnap már maga lehet a „tisza forrás”.

Zelnic József